

Thành phố Hồ Chí Minh có tỷ lệ tử vong do COVID cao nhất khu vực

Tác giả: TOMOYA ONISHI, GRACE LI, và Kim Dung Tong

Người dịch: Nguyễn Chí Thành

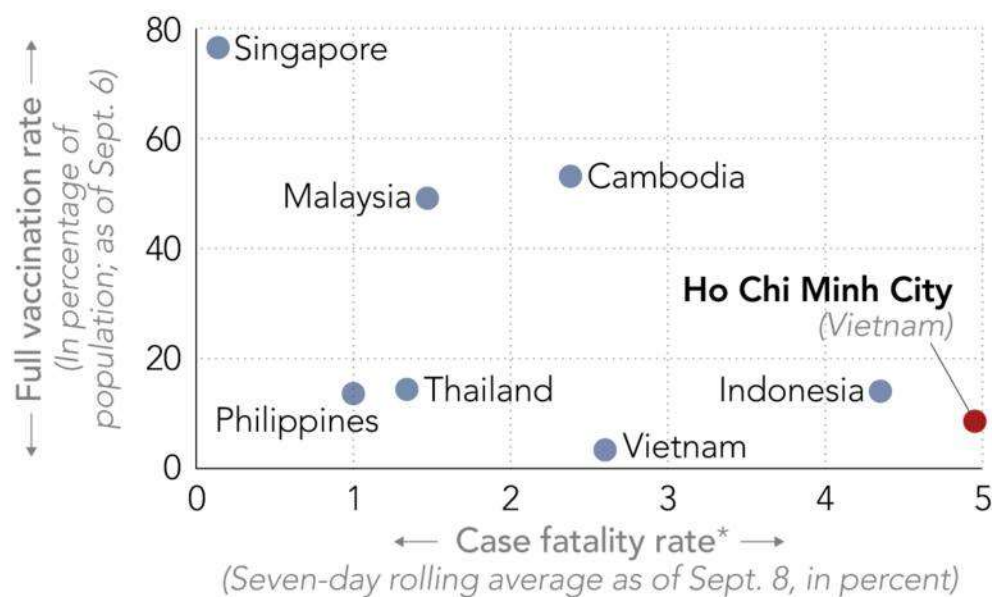
Nhân viên y tế chuyển bệnh nhân COVID-19 lên xe cấp cứu ở Thành phố Hồ Chí Minh: Trung tâm kinh doanh miền Nam Việt Nam có tỷ lệ tử vong do vi rút corona cao bất thường. © AFP / Jiji

Các chuyên gia cho biết các hạn chế tại trung tâm thương mại này có khả năng kéo dài sau ngày 15 tháng 9.

Thành phố Hồ Chí Minh, trung tâm thương mại phía Nam của Việt Nam, có tỷ lệ tử vong do COVID-19 là 4,95%, cao hơn mức trung bình của cả nước và các khu vực khác ở Đông Nam Á.

Khi chính phủ đang vật vã ngăn chặn vi rút corona bùng phát gây chết người nhiều nhất trong khu vực, người dân và các công ty nước ngoài tại thành phố lớn nhất của Việt Nam đang gồng mình tuân thủ các hạn chế kéo dài thêm kể từ ngày 31 tháng 5. Chính quyền sẽ sớm quyết định có nên gia hạn lệnh phong tỏa nghiêm ngặt sau thời hạn ban đầu là ngày 15 tháng 9 hay không.

COVID death rates in Ho Chi Minh City among Asia's highest

*Ratio between confirmed deaths and confirmed cases 10 days earlier
Source: Vietnam's Ministry of Health, Our World in Data, WHO, Nikkei Asia Research

Theo số liệu tổng hợp của Nikkei Asia, tỷ lệ tử vong ngắn hạn ở Thành phố Hồ Chí Minh vào thứ Tư là 4,95%, so với tỷ lệ 2,6% của cả nước. Tỷ lệ này là phần trăm giữa số tử vong do COVID-19 trung bình trong bảy ngày so với số ca nhiễm mới trung bình trong bảy ngày từ 10 ngày trước đó.

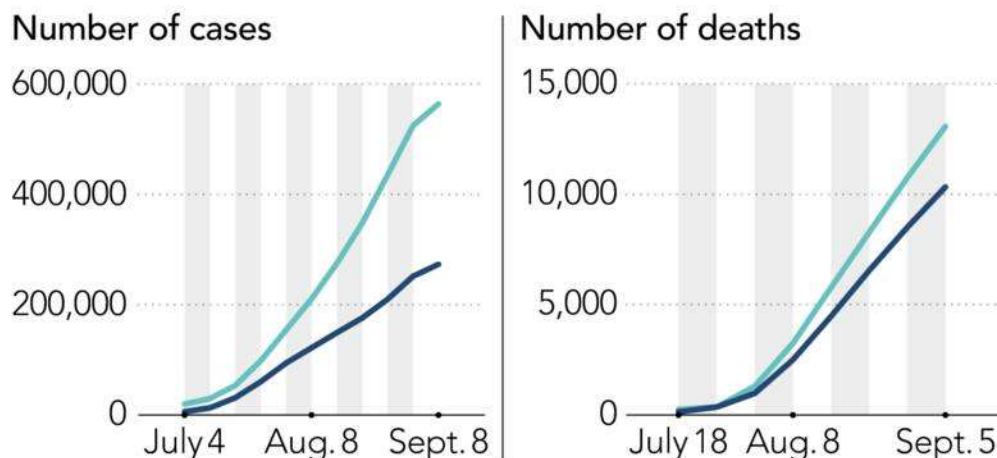
Tỷ lệ tử vong của thành phố này cao nhất trong khu vực. Tỷ lệ tử vong ngắn hạn của nước láng giềng Campuchia chỉ có 2,38% trong khi Thái Lan chỉ 1,34% mặc dù vương quốc này đang phải chống chọi với đợt bùng phát vi rút tồ ỉ tệ nhất cho đến nay, với khoảng 15.000 ca nhiễm mới mỗi ngày, theo báo cáo của Our World in Data.

Tính tới thứ Sáu, Thành phố Hồ Chí Minh đã báo cáo có 11.472 ca tử vong do COVID-19 cộng dồn cho đến nay trong tổng số 14.745 ca tử vong trên toàn quốc. Tính tổng thể, thành phố này chiếm khoảng 78% số ca tử vong do COVID của cả nước kể từ cuối tháng 4 khi bắt đầu bùng phát làn sóng lây nhiễm hiện nay.

COVID-19 cases and deaths in Vietnam

(Cumulative number)

— Ho Chi Minh City — All of Vietnam

Source: WHO, Vietnam's Ministry of Health

COVID-19 đã giáng một đòn mạnh vào Việt Nam ngay cả khi nước này đang vật lộn để đẩy nhanh quá trình tiêm chủng. Tính tới thứ Hai, Thành phố Hồ Chí Minh đã tiêm chủng đủ liều cho 8,6% người dân, theo số liệu của Bộ Y tế. Tỷ lệ này cao hơn con số 3,5% của cả nước. Mặc dù vậy, tỷ lệ tử vong của thành phố vẫn cao hơn so với tất cả các thành phố còn lại trên cả nước.

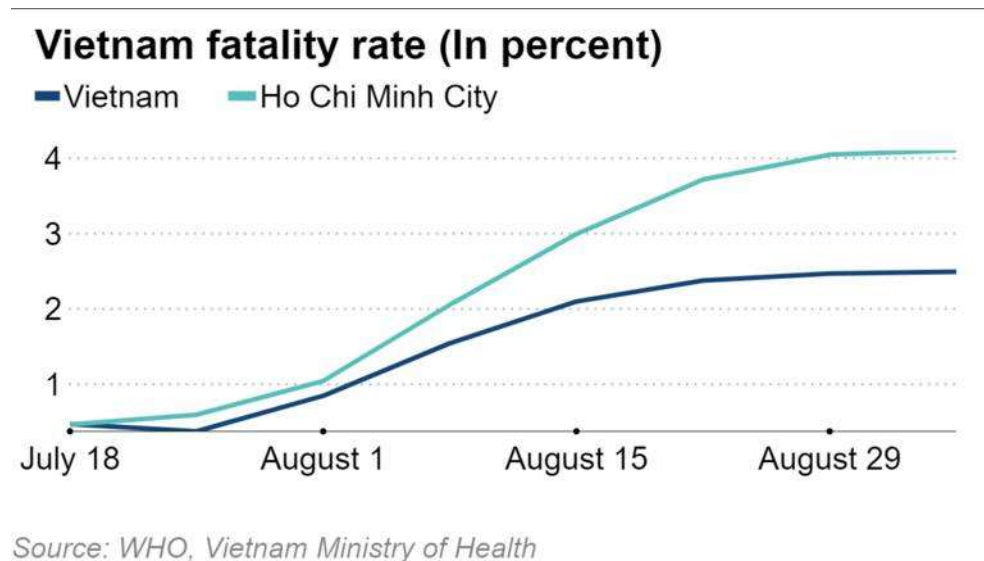
Tỷ lệ tử vong gia tăng đã khiến chính quyền phải triển khai lực lượng, bao gồm cả quân đội, tại Thành phố Hồ Chí Minh kể từ ngày 23 tháng 8 để thực thi các hạn chế COVID 19 nghiêm ngặt. 9 triệu cư dân của thành phố được lệnh “ai ở đâu ở yên đó” ít nhất cho đến ngày 15 tháng 9, thời điểm mà chính quyền trung ương ở Hà Nội hy vọng sẽ kiểm soát được bùng phát dịch.

Tuy nhiên, tình hình tại Thành phố Hồ Chí Minh không hề có dấu hiệu cải thiện. Vào thứ Sáu, thành phố đã báo cáo 7.539 ca nhiễm mới, trong tổng số 13.306 ca nhiễm trên toàn quốc. Trong “Báo cáo tình hình COVID-19 tại Việt Nam” phát hành hôm Chủ nhật, Tổ chức Y tế Thế giới cho biết “Thành phố Hồ Chí Minh vẫn là tâm chấn [của đợt bùng phát], với số ca nhiễm cộng dồn [tại thành phố] chiếm khoảng 48,3% tổng số ca toàn quốc. Số ca mắc trung bình hàng ngày tăng 21,3% so với tuần trước, trung bình mỗi ngày là 5.746 ca trong suốt cả tuần”.

“Các đợt bùng phát gần đây hầu hết do biến thể Delta gây ra”, Tổ chức Y tế Thế giới cho biết, đổ lỗi cho chủng vi rút có khả năng lây lan nhanh được phát hiện đầu tiên ở Ấn Độ đang gây ra đại dịch ở Thành phố Hồ Chí Minh.

“Chỉ có 5% các quốc gia và khu vực trên thế giới có tỷ lệ tử vong cao như vậy [như Thành phố Hồ Chí Minh]”, ông Tuan V. Nguyen, Nghiên cứu viên cao cấp tại Hội đồng Nghiên cứu Y tế và Sức khỏe Úc, nói với báo Nikkei Asia hôm thứ Năm.

Lý giải số người chết ở Thành phố Hồ Chí Minh cao hơn so với các thành phố khác, ông Tuấn cho biết, hệ thống bệnh viện của thành phố đã bị quá tải bởi bệnh nhân COVID-19 nhập viện. Ông nói thêm: “Tôi nghĩ có sự thiếu phối hợp trong hệ thống chăm sóc sức khỏe và thiếu nguồn lực làm tăng số ca tử vong có thể ngăn ngừa được”.

Mặc dù chương trình tiêm chủng của thành phố đã được tăng tốc kể từ ngày 21 tháng 6, nhưng cần có thời gian để tiêm chủng có hiệu lực, ông Tuan nói.

Thành phố bị phong tỏa kể từ ngày 31 tháng 5 đang gây tăng lo lắng cho người dân thành phố Hồ Chí Minh. Trong chương trình trả lời trực tuyến hiếm hoi vào thứ Hai, Chủ tịch mới của thành phố, ông Phan Văn Mai đã đề cập đến vấn đề người dân đang phải đối mặt với tình trạng thiếu lương thực do tình trạng phong tỏa nghiêm ngặt của thành phố.

“Ông đã ra lệnh yêu cầu mọi người ai ở đâu ở yên đó, nhưng ông không cung cấp thức ăn. Chúng tôi phải hít thở không khí để sống chắc?” Thuy Huynh cho biết trên Facebook.

“Thưa ông chủ tịch, tại sao các ca nhiễm mới cứ tăng chứ không giảm? Các biện pháp hạn chế có hiệu quả không? Nếu không hiệu quả thì các biện pháp tiếp theo là gì?” Van Vu, một người dân khác, nói trong buổi phát trực tiếp.

"Ông Mãi ơi, làm sao mà tới những 7.000, 8.000 ca nhiễm mới hàng ngày? Bao giờ tôi mới được đi làm? Bây giờ tôi đang chết đói đây", một người dân khác, Huong Do Van nói.

Chính quyền sẽ sớm quyết định liệu có kéo dài các hạn chế sau ngày 15 tháng 9 hay không. Dang Tam Chanh, một nhà phân tích chính trị tại Thành phố Hồ Chí Minh, cho rằng họ không có lựa chọn nào khác ngoài việc từng bước âm thầm nới lỏng các quy định. Ông nói: "Mọi người đang phải sống tằn tiện, trong khi vẫn còn lo lắng về COVID-19".

Theo ông Duong Quoc Chinh, một chuyên gia chính trị tại Hà Nội, thành phố có thể dỡ bỏ một phần các hạn chế ở một số quận ít lây nhiễm hơn. Cũng có khả năng dỡ bỏ lệnh giới nghiêm đã áp dụng trong thành phố kể từ ngày 26 tháng 7. Nhưng cũng có thể phong tỏa sẽ được kéo dài ít nhất hai tuần sau ngày 15 tháng 9, ông nói. "Cần có thời gian để [Thành phố Hồ Chí Minh] tiêm liều vắc xin đầu tiên cho hơn 80% người dân, cả những người trên 18 tuổi".

Ông Chinh cảnh báo, hạn chế kéo dài có thể tạo ra bất ổn xã hội. "Tầng lớp lao động ở Thành phố Hồ Chí Minh không có thói quen tiết kiệm tiền. Khi không có thu nhập hàng ngày, nhiều người trong số họ chỉ sống được một tuần", ông nói. Người nghèo có thể xuống đường.

Trong khi đó, hoạt động sản xuất kinh doanh của các doanh nghiệp, bao gồm cả các nhà sản xuất nước ngoài đang hoạt động tại Thành phố Hồ Chí Minh và các tỉnh lân cận, đã bị đổ gãy. Đại diện các công ty Hoa Kỳ đã bày tỏ quan ngại về khả năng duy trì hoạt động của họ tại Việt Nam tại cuộc gặp với Thủ tướng Phạm Minh Chính vào ngày 4 tháng 9 tại Hà Nội.

Thông tin chi tiết của cuộc gặp gỡ không được tiết lộ nhưng những người tham gia, bao gồm nhà sản xuất chip Intel và công ty giày thể thao Nike, đã nêu ra một số vấn đề liên quan đến chuỗi cung ứng, vận chuyển và đảm bảo cho người lao động, theo truyền thông nhà nước. Dahiya Tripti, nhân viên Intel Products Việt Nam, đã từ chối bình luận về cuộc gặp gỡ.

Tại buổi làm việc, Thủ tướng Chính phủ đã cố gắng trấn an các doanh nhân, ông nói: "Đây chỉ là những khó khăn tạm thời. Tôi đã giao các cơ quan liên quan nghiên cứu, xây dựng phương án khôi phục kinh tế để thích ứng an toàn với đại dịch trên tinh thần 'An toàn để sản xuất, sản xuất phải an toàn'".

Đối tác châu Âu của doanh nghiệp Mỹ cũng bày tỏ lo lắng tương tự. Hôm thứ Năm, các thành viên Hiệp hội Doanh nghiệp châu Âu tại Việt Nam đã tổ chức một cuộc họp với chính phủ, Chủ tịch Alain Cany đã nói với các quan chức, "Các thành viên của chúng tôi đã bị ảnh hưởng nặng nề bởi các biện pháp [COVID-19] hiện tại ... đặc biệt là việc phong tỏa nghiêm ngặt ở miền Nam đất nước."

Ông Cany cho biết một số công ty ở Việt Nam đã chuyển hoạt động sản xuất kinh doanh sang nước khác: “Báo cáo của chúng tôi cho thấy cho đến nay gần 1/5 số công ty đã chuyển một số hoạt động sản xuất ra nước ngoài, ngoài ra 16% công ty sẽ cân nhắc làm như vậy trong tương lai.”

Thành phố Hồ Chí Minh bắt buộc bị phong tỏa nghiêm ngặt kể từ ngày 31 tháng 5. Chính quyền sẽ phải sớm quyết định liệu có kéo dài các hạn chế sau ngày 15 tháng 9 hay không. © AFP / Jiji

“Rất nhiều lao động nhập cư từ các tỉnh đã bỏ việc và rời khỏi thành phố Hồ Chí Minh. Các công ty sẽ đối mặt với tình trạng thiếu hụt lao động”, ông Chinh, chuyên gia phân tích chính trị nói.

Thành phố Hồ Chí Minh chiếm tới 22,3% tổng sản phẩm quốc nội của Việt Nam và đóng góp đến 27,5% vào ngân sách nhà nước từ năm 2011 đến năm 2019.

Ông Chinh, chuyên gia phân tích chính trị cảnh báo. “Hậu quả về kinh tế và xã hội [của COVID-19] sẽ gây ra bất ổn và làm chính phủ mất uy tín về mặt chính trị”.

Nguồn: Vietnam's Ho Chi Minh City has highest COVID death rate in region, Nikkei Asia.